

Nastroje społeczne w ostatniej dekadzie maja

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2024

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

SPIS TREŚCI

Rozwój ogólnej sytuacji w kraju	1
Oceny	1
Przewidywania	3
Sytuacja polityczna	4
Oceny	4
Przewidywania	6
Sytuacja gospodarcza	7
Oceny	7
Przewidywania	8
Sytuacja własna badanych i materialne warunki życia	9
Oceny	9
Przewidywania	11

W stosunku do kwietnia nastroje społeczne zmieniły się jedynie w niewielkim stopniu¹. Minimalnie zmniejszył się odsetek niezadowolonych z kierunku zmian dokonujących się w kraju, niemniej jednak nadal trochę częściej jest on oceniany negatywnie niż pozytywnie. Po zarejestrowanym w kwietniu wzroście zadowolenia z warunków materialnych gospodarstw domowych obecnie nastąpił jego spadek. Jednocześnie po odnotowanym ostatnio zwiększeniu się odsetka osób obawiających się pogorszenia warunków materialnych w perspektywie roku w maju w przewidywaniach dotyczących tej sfery pojawiło się więcej optymizmu.

ROZWÓJ OGÓLNEJ SYTUACJI W KRAJU

Oceny

Tak jak poprzednio blisko dwie piąte ankietowanych uważa, że sytuacja w kraju zmierza w dobrym kierunku (37%), natomiast udział niezadowolonych z jej rozwoju nieco się zmniejszył (o 2 punkty, do 43%). Co piąty badany nie ma sprecyzowanego zdania na ten temat (20%).

TABELA 1

Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?	Wskazania respondentów według terminów badań													
	2023										2024			
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V
	w procentach													
W dobrym	28	27	27	28	34	35	33	38	40	38	38	34	37	37
W złym	56	58	57	55	48	51	51	38	37	42	40	46	45	43
Trudno powiedzieć	16	15	15	17	18	14	16	24	23	20	22	20	18	20

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (409) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

– wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),

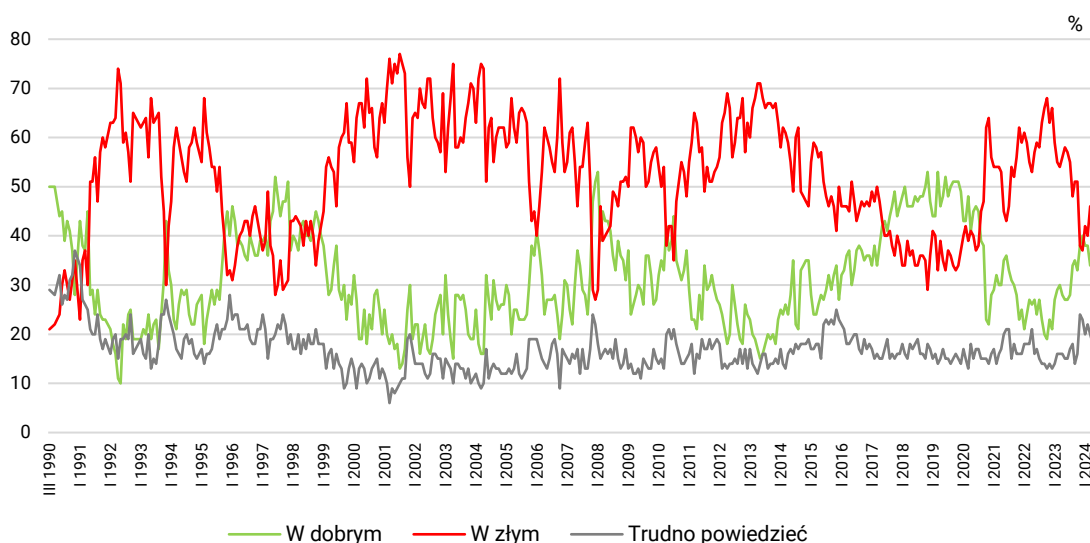
– wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiadnim od CBOS,

– samodzielne wypełnienie ankiety internetowej (CAWI), do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiadnim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 20 maja do 2 czerwca 2024 roku na próbie liczącej 1038 osób (w tym: 65,3% metodą CAPI, 23,3% – CATI i 11,4% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcje wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

RYS. 1. Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?

Zadowolenie z rozwoju sytuacji w kraju częściej niż inni wyrażają najmłodszy badani w wieku 18–24 lata (40%), mieszkańcy największych miast (55%), absolwenci wyższych uczelni (46%), o dochodach na osobę wynoszących co najmniej 4000 zł (46%), dobrze oceniający warunki materialne swoich gospodarstw domowych (43%), a w grupach społeczno-zawodowych to najczęściej kadra kierownicza i specjaliści z wyższym wykształceniem (48%) oraz uczniowie i studenci (46%).

Z kolei negatywnie rozwój sytuacji w Polsce relatywnie często postrzegają badani w wieku 25–34 lata (46%), mieszkańcy wsi (49%), respondenci z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym (54%), o najniższych dochodach *per capita* – do 1499 zł (61%), niezadowoleni z warunków materialnych swoich gospodarstw domowych (61%), a w grupach społeczno-zawodowych – robotnicy niewykwalifikowani (56%), renciści (56%) oraz rolnicy (55%).

Postrzeżenie ogólnej sytuacji w kraju zależne jest również od orientacji światopoglądowej i preferencji politycznych. Stosunkowo najlepiej oceniają ją niepraktykujący religijnie (48%) lub praktykujący rzadko (40%), identyfikujący się z lewicą (55%), a w potencjalnych elektoratach – sympatycy Koalicji Obywatelskiej. Natomiast dosyć krytycznie rozwój sytuacji w kraju oceniają praktykujący religijnie kilka razy w tygodniu (67%), utożsamiający się z prawicą (59%), a w elektoratach – zwolennicy Konfederacji Wolność i Niepodległość, a także Prawa i Sprawiedliwości.

TABELA 2

Na kandydata której partii/ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?	Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?		
	W dobrym	W złym	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Koalicja Obywatelska	74	9	17
Trzecia Droga	55	25	20
Lewica*	50	32	18
Prawo i Sprawiedliwość	19	65	17
Konfederacja Wolność i Niepodległość	14	72	15
Niezdecydowani na kogo głosować	29	40	31
Niezamierzający głosować	27	54	20

* Uwaga, niewielka liczebność zwolenników tego ugrupowania w próbie

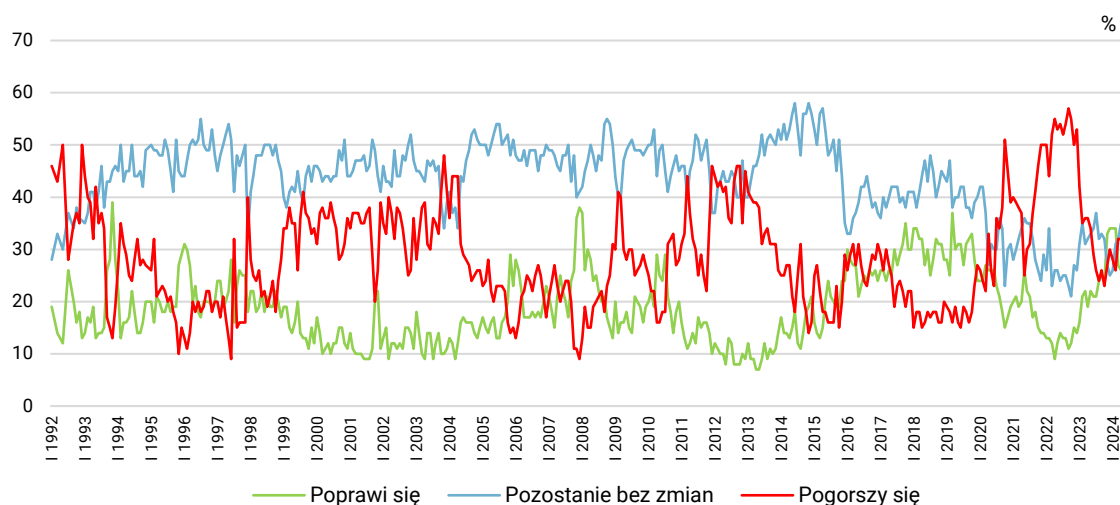
Przewidywania

W porównaniu z kwietniem przewidywania dotyczące ogólnej sytuacji w Polsce w ciągu najbliższego roku praktycznie nie zmieniły się. Co czwarty respondent prognozuje poprawę sytuacji w Polsce (25%), blisko co trzeci obawia się pogorszenia (31%), a nieco więcej niż co trzeci uważa, że sytuacja ta nie zmieni się (35%). Co jedenasty badany nie ma wyrobionej opinii w tej sprawie (9%).

TABELA 3

Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?	Wskazania respondentów według terminów badań														
	2023										2024				
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	
	w procentach														
Poprawi się	19	22	21	21	24	25	24	33	34	34	34	27	26	25	
Nie zmieni się	32	33	34	37	32	33	32	27	25	26	31	32	35	35	
Pogorszy się	36	34	29	26	24	26	23	27	30	28	26	32	32	31	
Trudno powiedzieć	13	11	15	16	20	16	21	13	11	12	9	10	8	9	

RYS. 2. Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?

Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć”

SYTUACJA POLITYCZNA

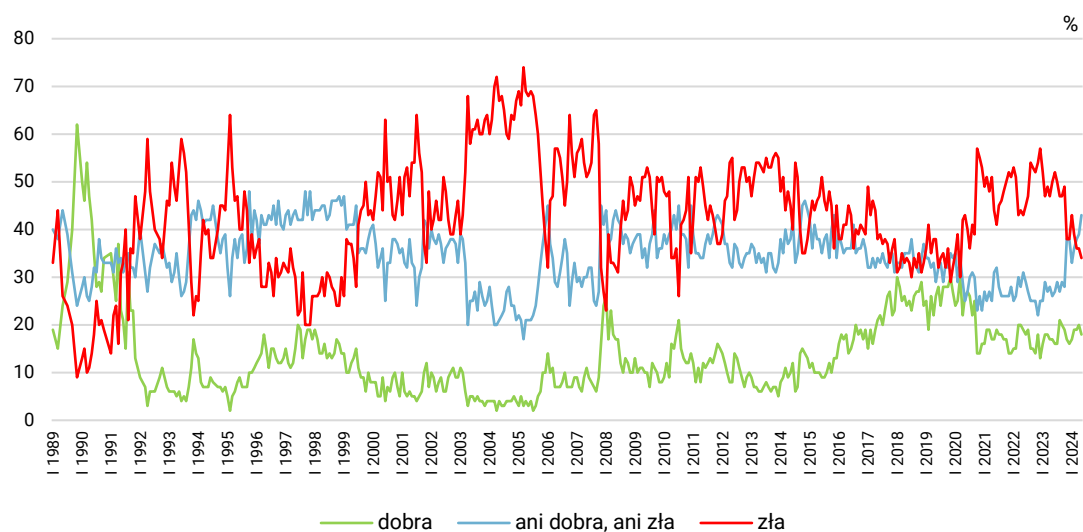
Oceny

W porównaniu z poprzednim pomiarem ubyło nieco (o 2 punkty procentowe) ankietowanych zadowolonych (do 18%), jak i niezadowolonych (do 34%) z sytuacji politycznej w Polsce, a przybyło oceniających ją przeciętnie (o 4 punkty, do 43%). Relatywnie niewielu nie ma zdania na ten temat (5%).

TABELA 4

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	2023									2024				
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V
	w procentach													
– dobra	17	17	16	16	21	20	19	17	16	17	19	19	20	18
– ani dobra, ani zła	28	26	27	29	27	29	28	38	38	33	36	38	39	43
– zła	47	50	52	50	47	47	49	38	38	43	39	36	36	34
Trudno powiedzieć	7	6	5	5	6	4	4	7	8	7	5	7	6	5

RYS. 3. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona:

Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć”

Częściej niż pozostali pozytywnie sytuację polityczną w kraju oceniają badani w wieku 45–64 lata (23–24% w zależności od kategorii), mieszkańcy małych miast do 19 999 mieszkańców (25%), absolwenci wyższych uczelni (25%), o dochodach na osobę wynoszących co najmniej 3000 zł (24–28%), dobrze oceniający warunki materialne własnych gospodarstw domowych (23%), a w grupach społeczno-zawodowych – średni personel, technicy (28%) oraz pracownicy administracyjno-biurowi (27%). Podobnie jak w przypadku kierunku zmian dokonujących się w kraju częściej zadowolenie z sytuacji politycznej wyrażają nieuczestniczący w praktykach religijnych (23%), ankietowani o lewicowych poglądach politycznych (31%), a w potencjalnych elektoratach – sympatycy Koalicji Obywatelskiej.

TABELA 5

Na kandydata której partii/ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?	Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona:			
	dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Koalicja Obywatelska	45	42	12	1
Lewica*	29	57	12	3
Trzecia Droga	25	47	26	2
Konfederacja Wolność i Niepodległość	10	34	57	0
Prawo i Sprawiedliwość	6	37	52	5
Niezdecydowani	9	50	36	5
Niezamierzający głosować	6	43	41	10

* Uwaga, niewielka liczebność zwolenników tego ugrupowania w próbie

Przewidywania

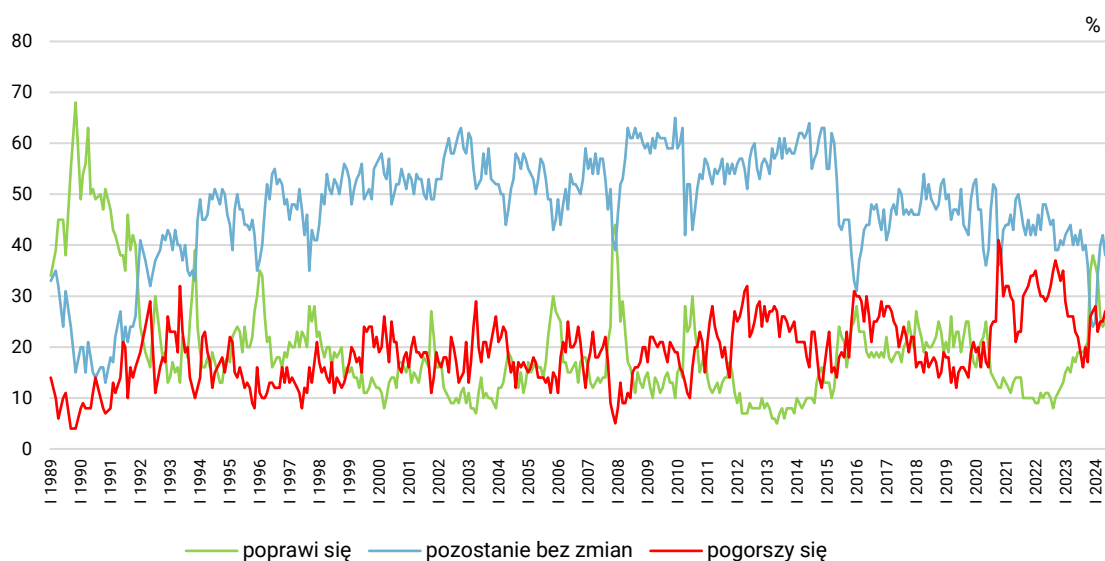
Nieznacznie zwiększył się odsetek obawiających się pogorszenia sytuacji politycznej (o 2 punkty, do 27%), zmniejszył się natomiast udział niezakładających zmian w tym obszarze (o 4 punkty, do 38%). Podobnie jak w kwietniu co czwarty ankietowany liczy na poprawę sytuacji politycznej (25%). Co dziesiąty badany nie ma wyrobionej opinii na ten temat (10%).

TABELA 6

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja polityczna w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	2023									2024				
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V
	w procentach													
– poprawi się	18	17	19	19	19	20	21	35	38	36	34	26	24	25
– nie zmieni się	40	42	40	43	39	40	36	26	24	25	34	40	42	38
– pogorszy się	26	23	22	19	16	20	17	26	27	28	23	25	25	27
Trudno powiedzieć	16	18	18	19	25	20	25	13	11	11	8	9	9	10

CBOS

RYS. 4. Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja polityczna w Polsce:

Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć”

SYTUACJA GOSPODARCZA

Oceny

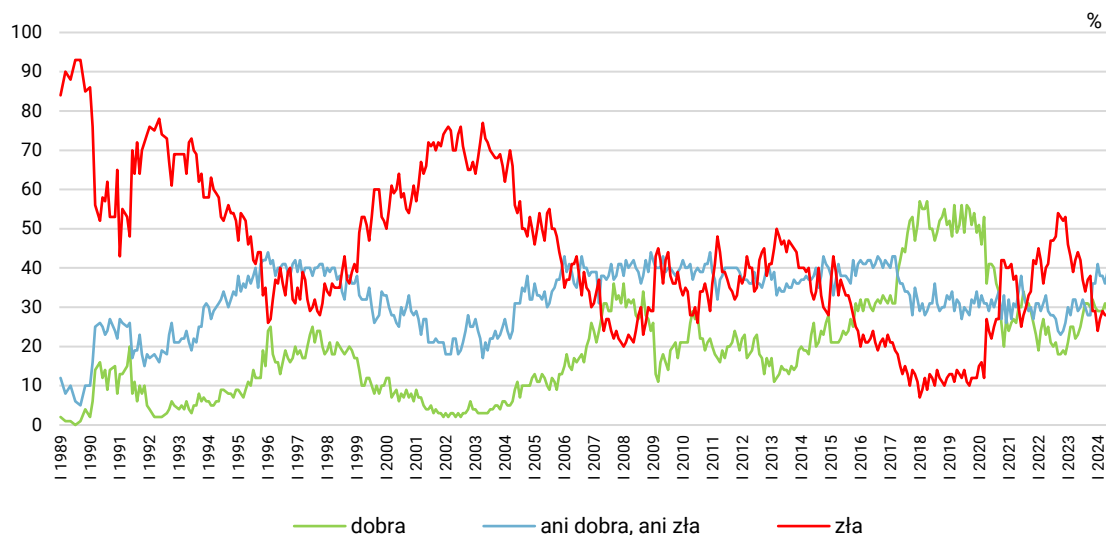
W stosunku do kwietnia nieznacznie zmniejszył się odsetek zadowolonych z sytuacji gospodarczej (o 2 punkty, do 29%), udział niezadowolonych nie zmienił się (28%), a liczba oceniających ją przeciętnie wzrosła (o 3 punkty, do 39%). Relatywnie niewielu nie ma zdania w tej kwestii (4%).

TABELA 7

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	2023										2024			
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V
	w procentach													
– dobra	22	23	25	28	31	31	30	32	30	29	29	29	31	29
– ani dobra, ani zła	32	29	30	32	30	28	28	36	36	41	38	38	36	39
– zła	42	44	42	37	34	37	38	29	29	24	27	29	28	28
Trudno powiedzieć	5	4	3	4	5	4	5	4	5	6	6	5	5	4

CBOS

RYS. 5. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce? Czy jest ona:

Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć”

Zadowolenie z sytuacji gospodarczej częściej wyrażają mężczyźni niż kobiety (32% wobec 26%), ponadto zauważyć można, że częściej pozytywnie kondycję gospodarki postrzegają respondenci mieszkający w małych miastach do 19 999 mieszkańców (36%) oraz największych miastach (35%), z wykształceniem wyższym (36%), o dochodach na osobę w gospodarstwie domowym wynoszących

co najmniej 2000 zł (34–37% w zależności od kategorii), dobrze oceniający warunki materialne własnych gospodarstw domowych (37%), a w grupach społeczno-zawodowych – średni personel, technicy (42%) oraz kadra kierownicza i specjaliści z wyższym wykształceniem (40%). Uwzględniając natomiast poglądy polityczne, stwierdzić można, że częściej są to badani identyfikujący się z lewicą (34%), a w potencjalnych elektoratach najwyższe odsetki pozytywnych ocen notujemy wśród zwolenników Koalicji Obywatelskiej, a w drugiej kolejności – Trzeciej Drogi.

TABELA 8

Na kandydata której partii/ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?	Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce? Czy jest ona:			
	dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Koalicja Obywatelska	44	38	13	5
Trzecia Droga	41	41	18	1
Konfederacja Wolność i Niepodległość	28	35	36	1
Prawo i Sprawiedliwość	24	37	37	2
Lewica*	23	45	31	2
Niezdecydowani	20	44	30	6
Niezamierzający głosować	21	34	39	6

* Uwaga, niewielka liczebność zwolenników tego ugrupowania w próbie

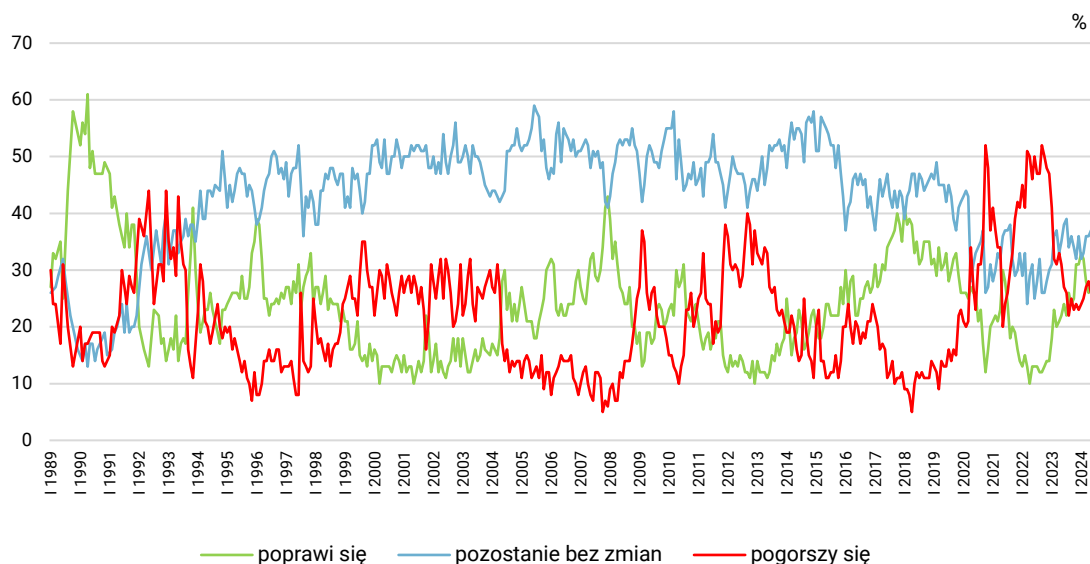
Przewidywania

Minimalnie ubyło obawiających się pogorszenia sytuacji gospodarczej (o 2 punkty, do 26%), natomiast udział oczekujących poprawy (27%) oraz utrzymania *status quo* (37%) praktycznie nie zmienił się. Co jedenasty badany nie ma wyrobionego zdania na ten temat (9%).

TABELA 9

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja gospodarcza w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	2023								2024					
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V
w procentach														
– poprawi się	21	22	24	22	26	24	25	31	31	33	32	28	26	27
– nie zmieni się	33	35	38	39	34	36	34	32	36	32	33	36	36	37
– pogorszy się	33	31	27	26	22	25	23	24	23	24	25	27	28	26
Trudno powiedzieć	13	12	12	13	19	15	19	13	11	11	10	9	10	9

RYS. 6. Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja gospodarcza w Polsce:

Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć”

SYTUACJA WŁASNA BADANYCH I MATERIALNE WARUNKI ŻYCIA

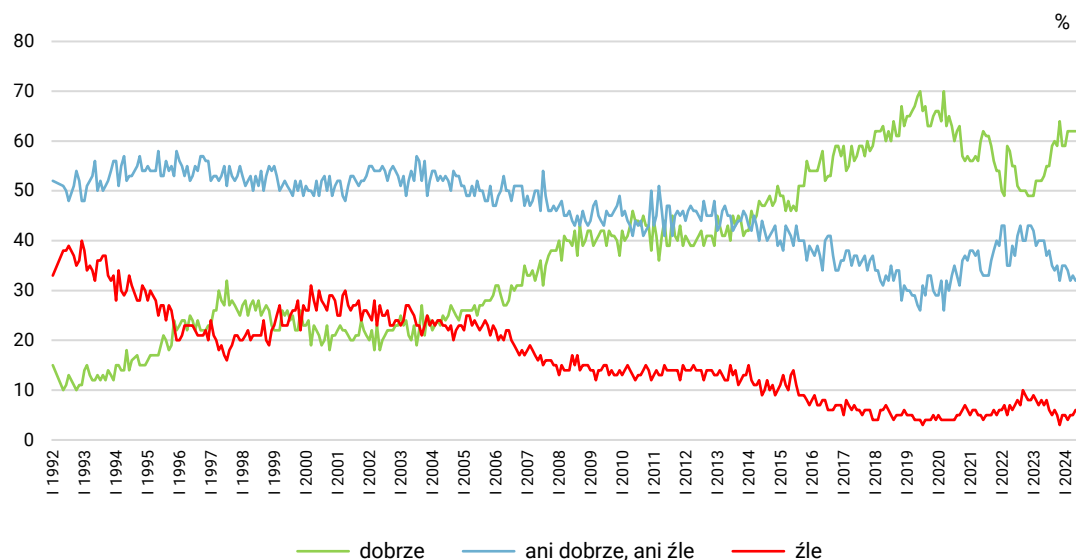
Oceny

W porównaniu z poprzednim pomiarem praktycznie nie zmieniły się oceny poziomu życia respondentów, natomiast postrzeganie warunków materialnych, po kwietniowym wzroście zadowolenia, wróciło do poziomu zbliżonego do marcowego. Obecnie 62% ankieterowanych jest zadowolonych z poziomu życia swojego i swojej rodziny, mniej więcej co trzeci ocenia, że jest on przeciętny (32%), a bardzo niewielu wyraża w tym obszarze niezadowolenie (6%).

TABELA 10

Czy obecnie Panu(i) i Pana(i) rodzinie żyje się:	Wskazania respondentów według terminów badań														
	2023										2024				
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	
	w procentach														
– dobrze	52	53	55	55	59	60	59	64	59	59	62	62	62	62	
– ani dobrze, ani źle	40	40	37	38	35	34	35	32	35	35	34	32	33	32	
– źle	8	7	8	6	5	6	5	3	5	5	4	5	5	6	

RYS. 7. Czy obecnie Panu(i) i Pana(i) rodzinie żyje się:

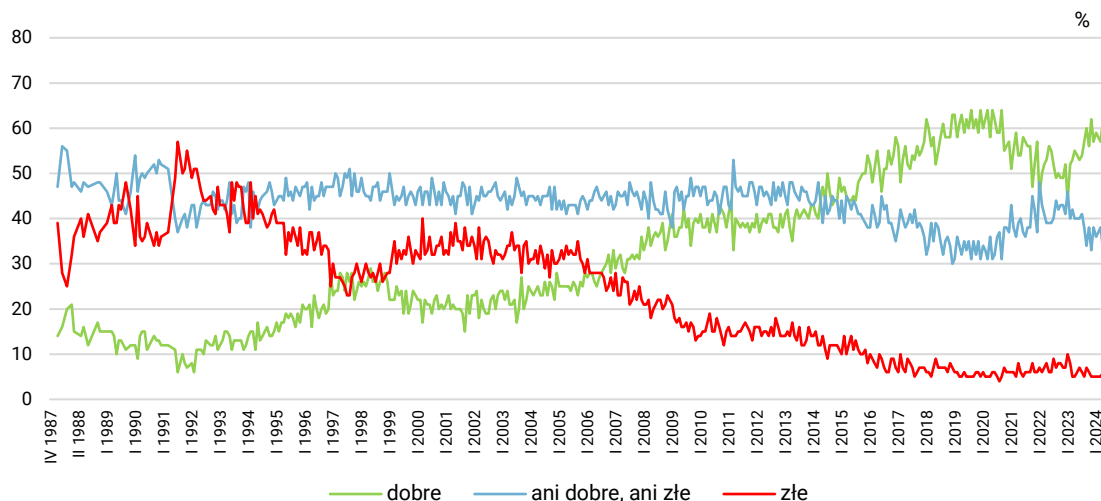
Pomięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć”

Ponad połowa badanych pozytywnie ocenia również warunki materialne swoich gospodarstw domowych (56%, spadek o 6 punktów w stosunku do kwietnia), 37% uważa, że są one przeciętne (wzrost o 4 punkty), a jedynie nieliczni postrzegają je negatywnie (7%).

TABELA 11

Jak Pan(i) ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego? Czy są one:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	2023												2024	
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V
	w procentach													
– dobre	55	54	53	54	57	60	56	62	57	59	58	57	62	56
– ani dobre, ani złe	40	40	40	41	38	34	38	33	38	36	37	38	33	37
– złe	5	6	7	6	5	7	6	5	5	5	5	5	6	7

RYS. 8. Jak Pan(i) ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego? Czy są one:

Zadowolenie z poziomu życia oraz z warunków materialnych swojego gospodarstwa domowego rośnie wraz z dochodami ankietowanych *per capita*. Ponadto częściej zadowolenie w tych obszarach deklarują młodszy respondenci, w szczególności w wieku 18–24 lata, mieszkańcy największych miast oraz absolwenci wyższych uczelni.

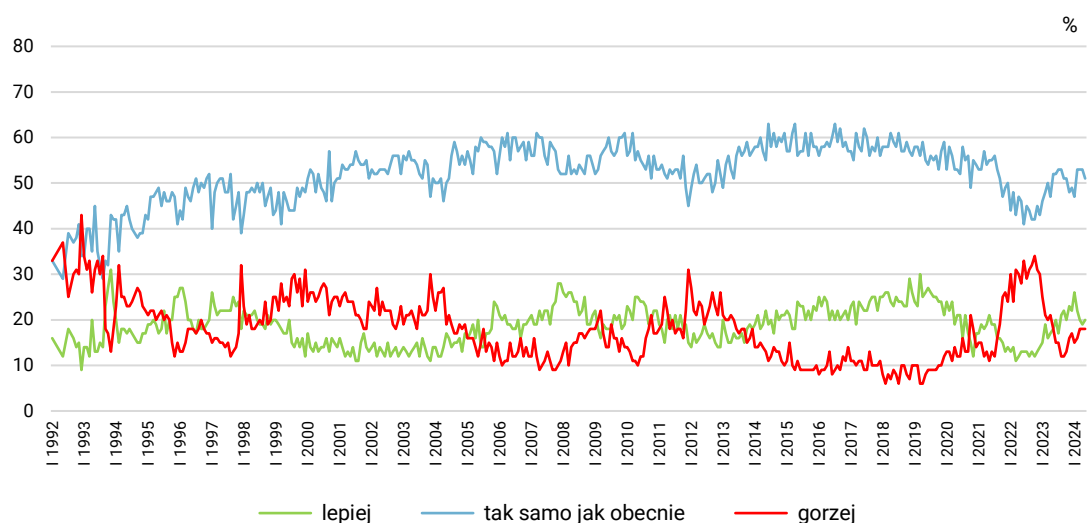
Przewidywania

W stosunku do kwietnia przewidywania dotyczące poziomu życia respondentów zmieniły się niewiele, natomiast prognozy odnoszące się do warunków materialnych ich gospodarstw domowych, po kwietniowym pogorszeniu, obecnie poprawiły się. Aktualnie 20% badanych liczy na poprawę poziomu życia swojego i swoich rodzin, 18% obawia się pogorszenia, a mniej więcej połowa przewiduje utrzymanie *status quo* w tym obszarze (51%, spadek o 2 punkty).

TABELA 12

Jak Pan(i) sądzi, czy za rok Panu(i) i Pana(i) rodzinie będzie się żyło:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	2023										2024			
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V
	w procentach													
– lepiej	17	18	20	17	21	22	20	23	22	26	22	20	19	20
– tak samo	47	52	52	53	53	51	51	48	49	47	53	53	53	51
– gorzej	21	18	15	15	12	12	13	16	17	15	16	18	18	18
Trudno powiedzieć	15	13	12	16	15	15	16	13	12	12	9	10	10	11

RYS. 9. Jak Pan(i) sądzi, czy za rok Panu(i) i Pana(i) rodzinie będzie się żyło:

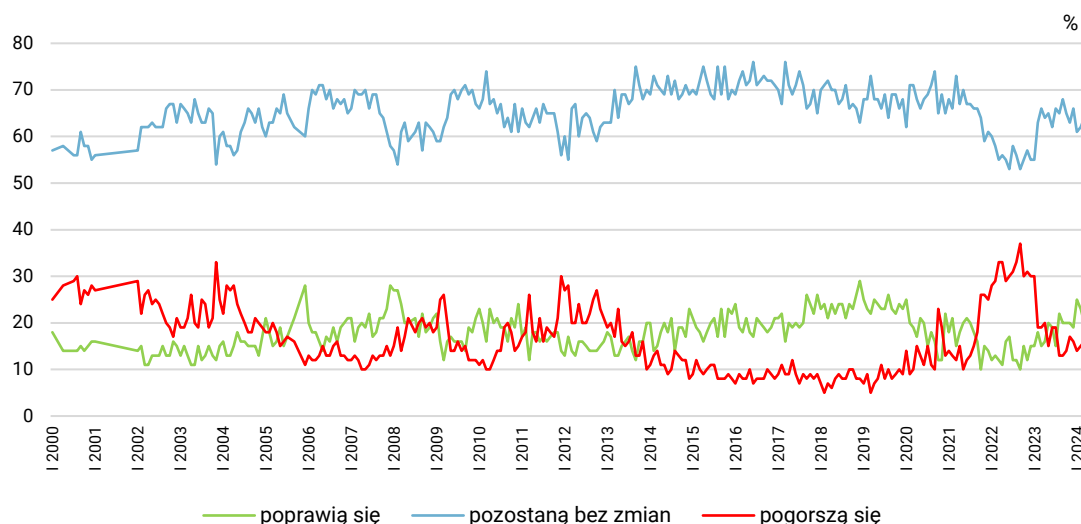
Pomięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć”

Większość badanych uważa również, że w ciągu najbliższego roku warunki materialne ich gospodarstw domowych nie zmienią się (61%), co piąty oczekuje ich poprawy (21%, wzrost o 3 punkty), a niewiele mniej prognozuje pogorszenie (18%, spadek o 2 punkty).

TABELA 13

Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku warunki materialne Pana(i) gospodarstwa domowego:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	2023										2024			
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V
	w procentach													
– poprawią się	16	20	19	15	22	20	20	20	19	25	23	20	18	21
– pozostaną bez zmian	64	65	62	66	65	68	65	63	66	61	62	64	62	61
– pogorszą się	20	15	19	19	13	13	14	17	16	14	15	16	20	18

RYS. 10. Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku warunki materialne Pana(i) gospodarstwa domowego:

***

Nastroje społeczne pozostają dosyć stabilne. Niemniej jednak drugi miesiąc z kolei zmniejsza się przewaga niezadowolonych z rozwoju sytuacji w kraju nad zadowolonymi. Natomiast trzeci miesiąc z kolei, począwszy od marca, w przewidywaniach dotyczących ogólnej sytuacji w Polsce częściej wyrażany jest pesymizm niż optymizm. Podobnie jak w ubiegłych miesiącach oceny sytuacji politycznej pozostają dosyć krytyczne, a w prognozach na najbliższy rok w tej sferze udział liczących na poprawę jest zbliżony do obawiających się pogorszenia. Od październikowych wyborów parlamentarnych sytuacja gospodarcza w kraju oceniana jest najczęściej przeciętnie, natomiast wcześniej najczęściej postrzegana była negatywnie. Podobnie jak w przypadku przewidywań odnoszących się do sytuacji politycznej, w prognozach dotyczących gospodarki udział liczących na poprawę jest mniej więcej taki sam jak obawiających się pogorszenia.

Z kolei w ocenach warunków materialnych gospodarstw domowych oraz poziomu życia przeważa zadowolenie, a w prognozach – przekonanie o utrzymaniu *status quo*.

Opracowała

Małgorzata Omyła-Rudzka